

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΔΡΥΜΑ
ΙΚΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΣΦ. ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΡΟΧΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Αθήνα, 15-10-2015

Αριθ. Πρωτ.
Σ40/121

ΕΠΕΙΓΟΝ
ΓΕΝ. ΕΓΓΡΑΦΟ

Ταχ. Δ/ση: Αγ. Κων/νου 8 (10241)
Πληροφορίες: Κ. Νικολοπούλου
Αριθ. Τηλεφώνου: 2105215192
e-mail : diefpar@ika.gr

ΠΡΟΣ:

Όλα τα Υποκαταστήματα
του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Γενική Δ/ση Πληροφορικής
Δ/ση Εκμετάλλευσης
Τμήμα Παραγωγής και Διακίνησης
Αναφορών (Συντάξεις)
Πατησίων 12
ΤΚ 10677 Αθήνα

2. ΗΔΙΚΑ Α.Ε.
Δ/ση: Λειτουργίας & Υποστήριξης
Εφαρμογών
Υποδιεύθυνση: Υποστήριξης
Πελατών
Τμήμα: ΙΚΑ-ΕΤΑΜ
Λαγουμιτζή 40
ΤΚ 11745 Ν. Κόσμος

3. Ο.Π.Σ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ
Επιχειρησιακή Ομάδα Παροχών
Πατησίων 12
ΤΚ 10677 Αθήνα

4. Από ένα αντίτυπο σε κάθε
υπάλληλο των Υπηρεσιών
Συντάξεων

ΘΕΜΑ: «Κατοχύρωση ορίου ηλικίας για τη χορήγηση δεύτερης σύνταξης σε ασφαλισμένες οι οποίες είχαν θεμελιώσει δικαίωμα για μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος μέχρι 31-12-2010.»

Σχετ: Εγκύκλιος 52/2013

1. α) Όπως είναι γνωστό, με τις διατάξεις του άρθρου 42 παρ. 5 του Ν. 3996/2011(ΦΕΚ 170/τ. Α' /5-8-2011), με τις οποίες αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 47 παρ. 9 και 10 του Ν. 2084/92, όπως είχαν διαμορφωθεί με την παρ.

14 του άρθρου 10 του Ν. 3863/2010, οι ασφαλισμένοι που λαμβάνουν σύνταξη λόγω γήρατος ή αναπηρίας από άλλο φορέα κύριας ασφάλισης ή από το Δημόσιο – εκτός από τους συνταξιούχους του ΟΓΑ και τους συνταξιούχους που λαμβάνουν σύνταξη ως ανάπηροι και θύματα πολέμου, καθώς και τις μητέρες που συνταξιοδοτήθηκαν με το άρθρο 63 παρ. 4 του Ν. 1892/1990 (ισόβια σύνταξη πολύτεκνης μητέρας) – δικαιούνται από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ **δεύτερη πλήρη σύνταξη λόγω γήρατος**, εφόσον κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης έχουν συμπληρώσει το όριο ηλικίας που απαιτείται σε κάθε περίπτωση από τη νομοθεσία για την απονομή πλήρους σύνταξης και έχουν πραγματοποιήσει τις αντίστοιχες προς το όριο ηλικίας πλήρους σύνταξης ελάχιστες ημέρες ασφάλισης, οι οποίες δεν μπορεί να είναι λιγότερες από 6000. Συνεπώς, **χορηγείται δεύτερη πλήρης σύνταξη λόγω γήρατος από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με τη συμπλήρωση τουλάχιστον 6.000 ημερών ασφάλισης και του κατά περίπτωση ισχύοντος ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις της νομοθεσίας.**

β) Οι ως άνω διατάξεις προβλέπουν και τη δυνατότητα χορήγησης **δεύτερης σύνταξης λόγω γήρατος με μειωμένο κατά 50% ποσό**. Για τις γυναίκες ασφαλισμένες που έχουν πραγματοποιήσει 4.800 ημέρες μεικτής ασφάλισης, από 1-1-2011 το όριο ηλικίας των 60 ετών, που ίσχυε το 2010 για τη χορήγηση δεύτερης σύνταξης λόγω γήρατος, μειωμένης κατά 50%, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3863/2010, αυξάνεται κατά ένα έτος και για κάθε επόμενο έτος, μέχρι τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας. Στην περίπτωση αυτή οι ασφαλισμένες δικαιούνται δεύτερη σύνταξη λόγω γήρατος στο όριο ηλικίας που έχει διαμορφωθεί κατά την εν λόγω αύξηση και ισχύει κατά το έτος που συμπληρώνεται το 60^ο έτος της ηλικίας τους. Επομένως, **το κριτήριο που καθορίζει την ηλικία στην οποία χορηγείται δεύτερη μειωμένη κατά 50% σύνταξη λόγω γήρατος στις γυναίκες ασφαλισμένες είναι το έτος κατά το οποίο συμπληρώνουν το 60^ο έτος της ηλικίας τους.**

2. Σύμφωνα με τις διατάξεις της υποπαραγράφου ΙΑ.4 του πρώτου άρθρου του Ν. 4093/2012 ανακαθορίστηκαν από 1-1-2013 τα όρια ηλικίας των ασφαλισμένων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ οι οποίοι μέχρι τις 31-12-2012 δεν είχαν θεμελιώσει ή κατοχυρώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι τις 31-12-2012. Κατόπιν αυτού, **από 1-1-2013 για τη χορήγηση δεύτερης σύνταξης λόγω γήρατος από ίδιο δικαίωμα σε ασφαλισμένους που δεν είχαν θεμελιώσει ή κατοχυρώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι τις 31-12-2012, ισχύουν τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης που καθορίζονται από τις διατάξεις του Ν. 4093/2012.**

3. Σύμφωνα με τις διατάξεις του τρίτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 40 του Ν. 3996/2011, **οι ασφαλισμένες οι οποίες είχαν θεμελιώσει δικαίωμα για μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος μέχρι 31-12-2010**, δηλαδή είχαν συμπληρώσει μέχρι αυτή την ημερομηνία τουλάχιστον το 55^ο έτος της ηλικίας τους και 4.500 ημέρες ασφάλισης, από τις οποίες τουλάχιστον 100 ανά έτος την τελευταία πενταετία, **διατηρούν ως προς τη λήψη πλήρους σύνταξης το 60^ο έτος της ηλικίας.**

4. Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης προς το οποίο είχαμε απευθύνει ερώτημα σχετικά με το αν στην περίπτωση που πληρούνται οι προϋποθέσεις κατοχύρωσης του ορίου ηλικίας των 60 ετών για τη χορήγηση πρώτης πλήρους σύνταξης από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (όπως αναφέρονται στην παρ. 3 του παρόντος) το όριο ηλικίας για τη χορήγηση δεύτερης σύνταξης γήρατος από 1-1-2013 και μετά παραμένει το 60^ο, με το με αρ. πρωτ. Φ11221/13442/214/24-6-2015 έγγραφο, το οποίο σας κοινοποιείται, διευκρίνισε ότι, από το συνδυασμό των διατάξεων περί χορήγησης δεύτερης σύνταξης λόγω γήρατος σύμφωνα με τις οποίες για τη θεμελίωση του δικαιώματος απαιτείται το όριο ηλικίας που απαιτείται για πλήρη σύνταξη με το συγκεκριμένο αριθμό ημερών ασφάλισης (6000 ημέρες ασφάλισης),

και της διάταξης του τρίτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 40 του Ν. 3996/2011 προκύπτει ότι οι γυναίκες ασφαλισμένες του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ που έχουν **κατοχυρώσει το 60ό έτος της ηλικίας για τη χορήγηση πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος, δικαιούνται δευτέρα πλήρη ή μειωμένη κατά 50% σύνταξη στην ηλικία αυτή, δηλαδή με τη συμπλήρωση του 60ού έτους**, υπό την προϋπόθεση ότι κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης για συνταξιοδότηση έχουν συμπληρώσει και τις αντίστοιχες προς το όριο ηλικίας πλήρους ή μειωμένης σύνταξης ελάχιστες ημέρες εργασίας, ήτοι τουλάχιστον 6.000 ή 4.800 ημέρες αντίστοιχα.

5. Οι αιτήσεις ασφαλισμένων που εμπίπτουν στις προαναφερθείσες διατάξεις, οι οποίες είχαν απορριφθεί, θα πρέπει **να επανεξεταστούν** – οίκοθεν ή κατόπιν όχλησης των ενδιαφερομένων – σύμφωνα με τις οδηγίες του εγγράφου αυτού και εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις για τη χορήγηση δευτέρας πλήρους ή κατά 50% μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας, θα πρέπει **να ανακληθούν** οι απορριπτικές αποφάσεις και να εκδοθούν εγκριτικές, οι οποίες θα ορίζουν ως **ημερομηνία έναρξης συνταξιοδότησης την ημερομηνία κατάθεσης της αρχικής αίτησης.**

Συν/κά: 1 έγγραφο

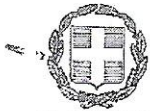
Εσωτερική διανομή:

1. Γραμμ. Υποδ/τη κ. Καλαματιανού
2. Γραφ. Γεν. Δ/ντριας Ασφ/κών Υπηρεσιών
3. Γραφ. Δ/ντή Παροχών

Η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΓΔΟΝΤΑΚΗ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΓΡΑΜΜ/ΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
& ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ & ΚΟΙΝ. ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ : ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦ/ΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ
& ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ (Α13)
ΤΜΗΜΑ Α'
ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ: Σταδίου 29
ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ: 101 10
Πληρ.: Φ. Γκίκα
Τηλ. : 210-33.68.128

995
26-6-15
ΔΠ

Αθήνα, 24-6-2015
Αρ. Πρωτ.: Φ11221/13442/214

ΠΡΟΣ: ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΑΣΦ. ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΑΡΟΧΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 8
Τ.Κ. 102 41 - ΑΘΗΝΑ

ΔΠ
Σ

ΘΕΜΑ: Κατοχύρωση ορίου ηλικίας για δεύτερη σύνταξη

26 ΙΟΥΝ. 2015

Σε απάντηση του με αρ. πρ. Σ40/36/29-3-2015 ερωτήματός σας, σχετικά με τη δυνατότητα κατοχύρωσης του 60^{ου} έτους, στην περίπτωση γυναικών - παλαιών ασφαλισμένων στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, οι οποίες θεμελιώνουν δικαίωμα για μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος μέχρι 31-12-2010, ως όριο ηλικίας για τη χορήγηση δεύτερης πλήρους, διευκρινίζουμε τα παρακάτω :

1. Με τις διατάξεις του αρ. 42 παρ. 5 του ν. 3996/2011 όπως ισχύουν, οι ασφαλισμένοι που λαμβάνουν σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από άλλο ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, πλην ΟΓΑ, και των αναπήρων και θυμάτων πολέμου και μητέρων, που συνταξιοδοτήθηκαν με το αρ. 63 παρ. 4 του ν. 1892/1990 δικαιούνται από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ πλήρη σύνταξη γήρατος, εφόσον κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης έχουν συμπληρώσει το όριο ηλικίας που απαιτείται σε κάθε περίπτωση από τη νομοθεσία για την απονομή πλήρους σύνταξης και έχουν πραγματοποιήσει τις αντίστοιχες προς το όριο ηλικίας πλήρους σύνταξης ελάχιστες ημέρες εργασίας, οι οποίες δεν μπορεί να είναι λιγότερες από 6.000. Προκειμένου, λοιπόν, για χορήγηση δεύτερης πλήρους σύνταξης για παλαιά ασφαλισμένα απαιτείται η συμπλήρωση τουλάχιστον 6.000 ημερών ασφάλισης και του αντίστοιχα προβλεπόμενου ορίου ηλικίας.

2. Με βάση την κείμενη ασφαλιστική νομοθεσία, όπως έχει διαμορφωθεί μετά τη θέση σε ισχύ και των διατάξεων των παρ. 11 και 13, του άρ. 10, του ν. 3863/2010 (Α' 115), της παρ. 5, του άρ. 40, του ν. 3996/2011 (Α' 170) και της παρ. ΙΑ της υποπαραγράφου Ι.Α.4., του ν. 4093/2012 (Α' 222) για τις παλαιές ασφαλισμένες του Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ., οι οποίες πραγματοποιούν, κατ' ελάχιστον, 4.500 ημέρες ασφάλισης, το ισχύον μέχρι και 31.12.2010 όριο ηλικίας για συνταξιοδότηση, είναι το 55^ο έτος ή το 60^ο, προκειμένου για τη λήψη, αντίστοιχα, μειωμένης ή πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος. Ειδικότερα για τη λήψη μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, από τις συνολικά απαιτούμενες κατ' ελάχιστον 4.500 ημέρες ασφάλισης, απαιτείται να έχουν πραγματοποιηθεί και 100 ημέρες τουλάχιστον ανά έτος, την τελευταία πενταετία πριν το έτος υποβολής της αίτησης για συνταξιοδότηση.

Τα ανωτέρω μέχρι 31.12.2010 όρια ηλικίας των 55 και 60 ετών, προκειμένου για τη λήψη, αντίστοιχα, μειωμένης και πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος προσαυξάνονται αρχής γενομένης από την 01.01.2011 και μέχρι τη διαμόρφωσή τους, από το έτος 2013 και εφεξής, στο 62^ο και 67^ο έτος, αντίστοιχα.

Καθιερώνεται λοιπόν από το έτος 2013 και εφεξής, το 67^ο έτος, ως γενικό όριο ηλικίας για τη λήψη πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος και το 62^ο έτος, ως γενικό όριο ηλικίας για τη λήψη μειωμένης σύνταξης, τόσο για τους παλαιούς, όσο και για τους νέους ασφαλισμένους και ανεξαρτήτως του φύλου τους.

1/3

3. Με βάση, λοιπόν, την ισχύουσα ως άνω νομοθεσία, οι γυναίκες παλαιές ασφαλισμένες του Ιδρύματος, οι οποίες συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης, ακολουθούν, σε κάθε περίπτωση, τα όρια ηλικίας που διαμορφώνονται από 01.01.2011 και εφεξής, με αποκλειστικό κριτήριο το ημερολογιακό έτος συμπλήρωσης του 55^{ου} ή 60^{ου} έτους της ηλικίας, προκειμένου για τη λήψη, αντίστοιχα, μειωμένης ή πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος, ανεξαρτήτως του έτους συμπλήρωσης των απαιτούμενων κατ' ελάχιστων 4.500 ημερών ασφάλισης (δηλαδή, ανεξαρτήτως του εάν ο χρόνος αυτός συμπληρώνεται πριν ή μετά την 01.01.2011).

4. Με τη διάταξη του τρίτου εδαφίου της παρ. 5 του αρ. 40 του ν.3996/2011 προβλέπεται ότι κατ' εξαίρεση οι γυναίκες ασφαλισμένες, οι οποίες μέχρι 31-12-2010 έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα για λήψη μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, δηλαδή μέχρι την συγκεκριμένη ημερομηνία συμπληρώνουν αθροιστικά τουλάχιστον 4.500 ημέρες ασφάλισης και τουλάχιστον το 55^ο έτος της ηλικίας και, βεβαίως, τουλάχιστον 100 ημέρες ασφάλισης ανά έτος την τελευταία πενταετία πριν το έτος συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας για μειωμένη σύνταξη, διατηρούν για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος το 60^ο έτος.

5. Από το συνδυασμό των διατάξεων (α) για δεύτερη σύνταξη, σύμφωνα με τις οποίες για τη θεμελίωση του δικαιώματος απαιτείται το όριο ηλικίας που απαιτείται για πλήρη σύνταξη με το συγκεκριμένο αριθμό ημερών ασφάλισης (6.000 η.α.) και (β) του τρίτου εδαφίου της παρ. 5 του αρ. 40 του ν.3996/2011 προκύπτει ότι στις εξαιρετικές περιπτώσεις γυναικών ασφαλισμένων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ που έχουν κατοχυρώσει το 60^ο έτος της ηλικίας για πλήρη σύνταξη γήρατος, το όριο ηλικίας για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος δεύτερης σύνταξης και μετά την 1-1-2013 είναι επίσης το 60^ο.

6. Σύμφωνα, με την προαναφερόμενη νομοθεσία και επί του υποβαλλόμενου σχετικά ερωτήματός σας, με αφορμή συγκεκριμένη συνταξιοδοτική περίπτωση παλαιάς ασφαλισμένης στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, η οποία έχοντας συνταξιοδοτηθεί από το Δημόσιο συνέχισε να απασχολείται ως μισθωτή (εννοείται βεβαίως ότι πρέπει να ελεγχθεί αν έχουν εφαρμοσθεί οι ισχύουσες διατάξεις περί απασχόλησης συνταξιούχου και εάν ο χρόνος ασφάλισης στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ είναι ισχυρός), εφόσον είχε θεμελιώσει δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, δηλαδή μέχρι 31-12-2010 συμπλήρωσε αθροιστικά και τις 4.500 ημέρες ασφάλισης και το 55^ο έτος της ηλικίας και τον ασφαλιστικό δεσμό των τουλάχιστον 100 ημερών ασφάλισης ανά έτος την τελευταία πενταετία πριν το έτος συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας για μειωμένη σύνταξη διατηρεί για τη λήψη πλήρους σύνταξης γήρατος το όριο ηλικίας που ίσχυε μέχρι 31-12-2010 δηλαδή το 60^ο. Στο ίδιο όριο ηλικίας δύναται, συνεπώς, να δικαιωθεί και με δεύτερη (πλήρη ή μειωμένη) σύνταξη γήρατος από το Ίδρυμα, με την προϋπόθεση ότι κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης έχει πραγματοποιήσει τις αντίστοιχες προς το όριο ηλικίας πλήρους ή μειωμένης σύνταξης ελάχιστες ημέρες εργασίας, οι οποίες δεν μπορεί να είναι λιγότερες από 6.000 και 4.800 αντίστοιχα.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Γ. ΡΩΜΑΝΙΑΣ

Εσωτ. Διανομή:

1. Δ/ση ΚΑΜΑ Τμήμα Α', Β', Γ', Δ'
2. Δ/ση ΚΑΑΑ Τμήμα Α', Β', Γ'
3. Δ/ση Πρόσθετης Ασφάλισης Τμήμα Α', Β', Γ'
4. Δ/ση Διαδοχικής Κοινωνικής Ασφάλισης
Τμήμα Συντονισμού & Εφαρμογής Διαδοχικής Ασφάλισης

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑ
Ο ΤΜΗΜΑΤΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

